

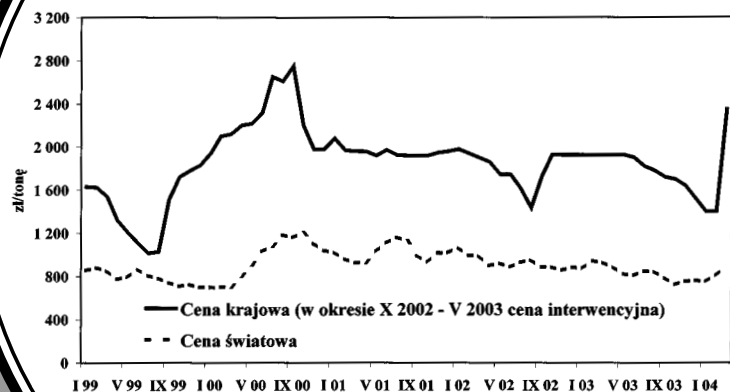
RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

ISSN 1231-2630

ANALIZY
RYNKOWE

Światowe i krajowe ceny cukru białego
w latach 1999-2004

CZERWIEC 2004

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Sytuacja na rynku światowym – *Z. Smoleński, Ł. Chudoba*
- III. Regulacja rynku cukru w Unii Europejskiej – *Ł. Chudoba*
- IV. Produkcja buraków cukrowych – *Ł. Chudoba*
- V. Stan przemysłu cukrowniczego – *Ł. Chudoba*
- VI. Zużycie cukru – *Z. Smoleński, P. Szajner*
- VII. Handel wewnętrzny – *Z. Smoleński, T. Zdziarska*
- VIII. Handel zagraniczny – *P. Szajner*
- IX. Interwencja na rynku cukru – *K. Grabowska-Zajac*
- X. Inne środki słodzące – *P. Szajner, Ł. Chudoba*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

prof. dr hab. Zygmunt Smoleński

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-75-53

dr Łucja Chudoba

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 415

mgr inż. Piotr Szajner

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 719

mgr Katarzyna Grabowska-Zajac

• ARR • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 661-78-37

mgr inż. Teresa Zdziarska

• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-50-31 wew. 440

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 31.05.2004 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w grudniu 2004 r.

REASUMPCJA

W 2003 r. nastąpiło przyspieszenie procesów restrukturyzacji i modernizacji branży cukrowniczej. Kontynuowano proces koncentracji plantacji buraków cukrowych. Równocześnie wyłączono z ruchu 8 małych, wyeksploatowanych cukrowni.

W kampanii 2003/04 przerabiano buraki 57 cukrowni i w ciągu 62 dob wytworzyło 1910 tys. ton cukru białego.

W 2003 r. powierzchnia uprawy buraków cukrowych zmalała o 5,6% w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosła 286 tys. ha, plony wyniosły 410 dt/ha. Dzięki wysokiej zawartości cukru, 18%, z ok. 12 mln ton buraków cukrowych przemysł cukrowniczy wyprodukował 1,91 mln ton cukru. W 2004 r. przewiduje się utrzymanie tego samego poziomu produkcji cukru.

Krajowe zużycie cukru utrzymuje się na poziomie z lat poprzednich. W 2003 r. wynosiło ok. 41 kg w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Nieznacznie zmalała konsumpcja cukru w gospodarstwach domowych, przy jednoczesnym wzroście spożycia produktów zawierających cukier. Krajowe zużycie cukru od kilku lat kształtuje się na poziomie ok. 1590 tys. ton (tab. 1).

W minionym, 2003 r. eksportowano z Polski 425 tys. ton cukru, tj. ponad dwukrotnie więcej niż w roku poprzednim, głównie do krajów byłego ZSRR, tj. na Ukrainę, do Uzbekistanu i Rosji a także na Węgry, do Czech

i na Litwę. Importowano 75,1 tys. ton z Niemiec i Danii, wyłącznie w ramach kontyngentów dostępu na rynek. Średnia cena w eksporcie wynosiła ok. 230 USD/t, a w imporcie 285 USD/t. Wzrosła również o 23% wartość eksportu artykułów zawierających cukier, przy jednoczesnym ograniczeniu importu. Dodatnie saldo zwiększyło się z ok. 140 mln USD w 2002 r. do ok. 197 mln USD w 2003 r.

Gromadzące się od kilku lat nadwyżki powodowały spadek cen cukru. Cena zbytu cukru obniżyła się z 1,91 zł/kg, przeciętnie w sezonie 2002/03 do ok. 1,62 zł/kg w ostatnim kwartale 2003 r. i ok. 1,59 zł/kg w styczniu 2004 r. Dopiero wzmożone zakupy cukru przed akcesją spowodowały wzrost cen zbytu do 2,46 zł/kg w kwietniu br. Prawdopodobnie ceny cukru będą stopniowo wzrastać.

Przewiduje się, że w bieżącym sezonie (X.03–IX.04) zapasy końcowe wyniosą 205 tys. ton i będą mniejsze od notowanych przed rokiem, podczas gdy dla zachowania ciągłości dostaw potrzeba 120–130 tys. ton.

W minionym roku nastąpiło pogorszenie wyników ekonomiczno-finansowych przemysłu cukrowniczego. Przemysł cukrowniczy poniósł stratę netto ponad 11% przychodów netto, głównie na skutek bardzo niskich cen zbytu cukru, kształtujących się pod wpływem znacznej przewagi podaży cukru nad popytem, szacowanej 30 czerwca br. na ponad 300 tys. ton.

W roku rozliczeniowym 2003/04 Agencja Rynku Rolnego realizowała następujące działania na rynku cukru:

- pobierała opłaty produkcyjne od producentów cukru i izoglukozy, na dopłaty do dotowanego eksportu cukru B oraz dopłaty do przerobu cukru na cele niespożywcze;
- realizowała dopłaty do eksportu cukru B oraz izoglukozy B;
- monitorowała eksport cukru C i izoglukozy C;
- realizowała sprzedaż cukru z zapasów operacyjnych na dokarmianie pszczół;
- udzielała poręczeń kredytów bankowych, zaciąganych na skup buraków cukrowych i przechowywanie wyprodukowanego cukru.

W sezonie 2004/05, w miarę zmniejszania się nadwyżek do 100–200 tys. ton, ceny zbytu cukru wzrosną powyżej 2,5 zł/kg. Nie osiągną poziomu ceny interwencyjnej, obowiązującej na Wspólnym Rynku, ze względu na znacznie niższą siłę nabywczą polskiego społeczeństwa niż ludności krajów, dotychczasowych członków Wspólnoty.

Stan plantacji buraków cukrowych na przełomie maja i czerwca wskazuje, że w kampanii 2004/05, podobnie jak w poprzedniej, produkcja cukru wyniesie ok. 1,9 mln ton, zaspokoi w pełni krajowe potrzeby oraz wystanie nadwyżka eksportowa ok. 300 tys. ton, w tym w ramach kwoty B ok. 98 tys. ton.

Tabela 1

Bilans cukru
w tys. ton

Wyszczególnienie	Sezony							
	1 X – 30 IX					1 VII – 30 VI		
	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04 przewidywania	2002/03 przewidywania	2003/04 przewidywania	2004/05 prognoza
Zapasy początkowe a)	315	185	265	264	305	661	717	737
Produkcja	1805	2013	1602	1956	1910	1956	1910	1900
Import	51	45	85	82	67	85	67	70
Zużycie krajowe	1590	1590	1590	1590	1590	1590	1590	1590
Zmiana stanu rezerw b)	-11	+14	+15	+13	+13	+13	+13	-
Eksport	385	402	113	420	500	408	380	580
Zapasy końcowe a)	185	265	264	305	205	717	737	537

a) Zapasy u producentów i w handlu.

b) (+) zwiększenie podaży na rynku, (-) zmniejszenie podaży na rynku.

Źródło: Dane GUS i szacunek IERiGŻ.

SUMMARY

In 2003 the restructuring and modernisation processes in the sugar sector accelerated. The concentration of sugar beet production was continued. Simultaneously 8 small, amortised sugar mills was withdrawn from operation.

In the 2003/04 campaign 57 sugar mills were in operation for 62 working days and manufactured 1910 thousand tons of white sugar.

Sugar beet area in 2003 was down from the previous year by 5,6% at 286 thousand ha. Reflecting high sugar yield (18%), 1,91 million ton of sugar was manufacture out of 12 million tons of sugar beet. Sugar production in 2004 is projected to remain unchanged.

Domestic sugar use remains at the level observed in previous years (41 kg per capita). The use of sugar at the household level slightly declined, at the same time the consumption of products containing sugar increased. Total domestic use of sugar has been fluctuating around 1590 thousand tons since several years (see Tab. 1).

Sugar exports in 2003 doubled and amounted to 425 thousand tons (in terms of white sugar). Sugar was exported manly to former USSR countries, (Ukraine, Uzbekistan, Lithuania and Russia), Hungary and Czech Republic. Sugar imports (75,1 thousand tons) were conducted only within preferential quotas and originated in Ger-

many and Denmark. Average price in export amounted to 230 USD/t and to 285 USD/t in the case of imports. The value exported products containing sugar increased by 23%, while a reduction was reported in the expenditure on their imports. The positive balance of trade in sugar and sugar products increased from about 140 million USD in 2002 to 197 million USD in 2003.

Sugar surpluses accumulated for several years pushed the prices down. The sale prices of sugar declined from 1,91 PLN/kg in the season of 2002/02 to about 1,62 PLN/kg in the last quarter of 2003 and to 1,59 PLN/kg in January 2004. Growing demand barely prior the accession led to an increase in the prices to 2,46 PLN/kg in April 2004. The sugar prices are likely to keep moderate growth after the accession.

Ending stocks in the current season (October 2003 – November 2004) are projected at 205 thousand tons, which would be close below the level observed at the end of the previous season, while the level necessary to assure regular market supplies is estimated at 120–130 thousand tons.

The economic performance and financial standing of sugar industry in 2003 deteriorated. Reflecting low sugar prices average financial standing of sugar industry significantly deteriorated. Net loss of the sector amounted to 11 % of revenue. Low prices resulted from excessive supplies esti-

mated at over 300 thousand tons as of 30 June 2004.

In the 2003/04 year the Agricultural Market Agency (AMA) conducted the following intervention activities on the market:

- collection of fees from sugar and isoglucose producers for export refunds (quota B) and for the support of processing for non-food purposes,
- payment of export refunds for sugar and isoglucose of the quota B,
- monitoring of exports of sugar and isoglucose of the quota C,
- intervention sales out operational stocks for bee feeding,
- granted credit warranties to the loans taken sugar beet procurement and sugar storage.

In the 2004/05 season as sugar surpluses decline to 100–120 thousand tons, sale price of white sugar are expected to increase above 2,5 PLN/kg, which would still be below the intervention price binding on the common market because of significantly lower purchasing power of Polish society than it is the case in the EU-15.

The condition of sugar beet plantations at the break of May and June 2004 allows to predict sugar production at the level of 1,9 million tons in the 2004/05 campaign, which would match the domestic demand and create an exportable surplus of 300 thousand tons, including 98 thousand tons of the quota B.

Table 1

Sugar balance sheet ('000 t)

Wyszczególnienie	Seasons							
	1 X – 30 IX					1 VII – 30 VI		
	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04 estimation	2002/03 estimation	2003/04 estimation	2004/05 forecast
Beginning stocks a)	315	185	265	264	305	661	717	737
Production	1805	2013	1602	1956	1910	1956	1910	1900
Import	51	45	85	82	67	85	67	70
Domestic use	1590	1590	1590	1590	1590	1590	1590	1590
Changes in stocks b)	-11	+14	+15	+13	+13	+13	+13	-
Export	385	402	113	420	500	408	380	580
Ending stocks a)	185	265	264	305	205	717	737	537

a) Stocks at producers and in trade.

b) (+) increase in market supplies, (-) decline in market supplies.

Source: CSO and IAFE estimations.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek rzepaku /25/ • czerwiec 2004,
2. Rynek owoców i warzyw /24/ • czerwiec 2004,
3. Rynek ziemi rolniczej /7/ • wrzesień 2004,
4. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /26/ • wrzesień 2004,
5. Rynek pasz /16/ • październik 2004,
6. Rynek mięsa /27/ • październik 2004,
7. Rynek drobiu i jaj /26/ • październik 2004,
8. Rynek mleka /27/ • październik 2004,
9. Rynek zbóż /27/ • listopad 2004,
10. Rynek ziemniaka /26/ • listopad 2004,
11. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /20/ • grudzień 2004,
12. Popyt na żywność /5/ • grudzień 2004,
13. Rynek cukru /26/ • grudzień 2004,
14. Rynek ryb /2/ • grudzień 2004.

RYNEK RYB

*Od maja 2004 roku rozpoczęliśmy publikowanie analiz o koniunkturze i perspektywach rozwoju rynku ryb. **Rynek ryb, stan i perspektywy** zawiera analizę czynników podażowych (produkcja i import ryb) oraz popytowych (spożycie, eksport, przetwórstwo) wpływających na stan krajowego rynku ryb oraz na poziom cen. Ceny ryb oraz ich przetworów analizowane są na trzech poziomach (ceny pierwszej sprzedaży, ceny hurtowe, ceny detaliczne). Ocena krajowego rynku dokonana jest na tle oceny sytuacji na światowym rynku ryb, makroekonomicznych uwarunkowań rozwoju rybactwa oraz regulacji rynku ryb.*

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2004 roku wynosi 34 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do
Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel. (0-prefiks-22) 826 50 31 wew. 685, faks 827 19 60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
